

Pe pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „
V upravnistvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ 70 „
mesec 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 263.

V Ljubljani, v petek 16. novembra 1900.

Letnik XXVIII.

Volilno gibanje.

Volilni oklic štajerskih Slovencev.

Včeraj smo objavili imena kandidatov, tu sledi volilni oklic celjskega volilnega odbora.

Državni zbor se je razpustil, razpisane so nove volitve!

Časi, pod katerimi se vršijo te volitve, so resni; resni za bodočnost Avstrije, resni za obstanek slovanskih narodov v Avstriji.

Nesrečne pogodbe z Ogrsko in s tujimi državami, nesrečna železniška politika se svojimi vsak gospodarski napredek zavirajočimi tarifi, — spravile so naše narodno gospodarstvo na kant; našo državo preplavljajo tuji pridelki ter jemljejo vrednost in ceno domačim: Naše kmetijstvo, naša industrija trepečejo za svoj obstanek.

Zadnji čas je, da se v tem oziru krene na drugo pot, da se od države pospešuje, podpira in ščiti domače delo, domače kmetijstvo in domača industrija po pametnih, dobro premišljenih postavah in pogodbah.

Avstrijo, sestavljeno iz raznih narodov, državo, katera bi po svojem početku in po obstoječi ustavi morala vsem narodom biti enako pravična, hočejo nemški naši sodržavljani preustrojiti v nemško državo, vse nemške stranke, od najbolj radikalne do konservativne, so se našle sedaj skupaj v zahtevi, da se naj zakonitim potom odkaže in zajamči nemščini prvenstvo in neomejena nadvlada; zahtevajo ene, da se proglasi nemščina za državni jezik, druge, da se proglasi ona — kar je v bistvu isto, za splošni občevelni jezik.

Kake posledice bi imelo tako povišanje nemščine, kaže nam v grozno svaričev pogled na osodo nemadarskih narodov na Ogrskem, kateri so vsled proglašanja madjarskega jezika za državni jezik postali narodno popolnoma brezpravni; kaže nam pogled na grozovito tlačenje Dancev in Poljakov v Nemčiji, kjer je nemščina državni jezik.

Da nikdo ne bo dvomil, kaj bi čakalo avstrijske Slovence tedaj, naznanjajo nemške stranke, izvajajoč iz tega svojega programa že sedaj posledice, rekoč: »Se Slovani in njihovimi tirjatvami nobene sprave in poravnave, torej samo boj in uničenje!»

Brezobzirna sebičnost in surova sila je geslo teh nemških strank. — Ker so zgubile v državnem zboru večino in s tem vlado, onemogočile so nemške stranke s divjo obstrukcijo in celo z golo surovo silovitostjo vsako delovanje državnega zbora, ne zmeneč se, če tudi propade avstrijska država.

Danes se gre torej za to, ali Avstrija ostane. Avstrija, ali ostane ona zaščitnica vseh svojih narodov, ali pa postane kruta nemška mačeha po pruskem uzoru.

V teh resnih časih treba slovenskemu narodu kot zastopnike odličnih mož, kateri bodo v vzajemnem postopanju z zastopniki drugih slovanskih narodov v Avstriji, posebej s Čehi, tirjali popolno, vsestransko enakopravnost za vse slovanske narode v Avstriji; kateri bodo tirjali kot prvi pogoj temu, pravični zastop v državnem zboru na podlagi splošne, direktne in enake volilne pravice, kateri bodo posebno tirjali z vso odločnostjo, in če treba, tudi z vso brezobzirnostjo, slovenskemu narodu in njegovemu jeziku priznanje popolne

enakopravne veljave v šoli, uradu in javnem življenju; kateri bodo vsled tega zahtevali pred vsem ustanovitv vseh potrebnih šol, tudi strokovnih, obrtnih in trgovskih, do tehnike in vseučilišča ter združitve vseh slovenskih pokrajin v eno administrativno in pravosodno skupino.

Osoda slovenskega naroda je v božjih rokah; ista je pa tudi v rokah slovenskega naroda samega in v rokah njegovih zastopnikov!

Ako je stališče slovenskega naroda tudi težavno, ako ga tudi sosedni narodi tlačijo in skušajo pritisniti ob tla, zlomili ga ne bodo!

Tudi slovenskega naroda pravica mora zmagati in bo zmagała, ako smo Slovenci složni med seboj, ako zaupa narod v svoje voditelje, v sebe in svojo lastno moč!

Spodbuja pa naj slovenski narod zavest v teh težkih časih, da je tudi on vejica na mogočnem deblu slovenskem, da je del onega slovanstva, čegar orjaški pokret in napredek svedočita, da je bodoči vek vek slovanski.

Rojaki! S to zavestjo, s temi načeli stopimo v bodočo volilno borbo: »Naprej zastava Slave!»

V Celju meseca novembra 1900.

Narodni volilni odbor.

Gorenjska agitacija.

Urednik »Gorenjca« je vzel 14 dnevni dopust, katerega porabi v korist g. Jelenca, kandidata V. kurije. Dne 14. t. m. prepričali smo se o tem, videli smo njegovo delo v Šenčurju. Obhodil je pa tudi cerkljansko faro in sosednje vasi. — Ne boš Luka!

Volilno gibanje na Štajerskem.

Iz slovenjegraškega sodnjškega okraja se nam piše, da tam ne bo nikakega volilnega boja pri prvotnih volitvah: Vse bo za Žičkarja. Tudi če Hribar naredi kak volilni shod, kakor ga že napoveduje, ne bo kaj opravil. Zdaj je vse složno; le kak učitelj bi bil morda za Hribarja, a agitiral tu menda nihče ne bo zanj.

V gornjegrajskem okraju pa žugajo Hribarjevi pristaši, da bo »kamenje letelo« na »klerikalce«. Lepa družba! To je zahvala, da so ravno »klerikalci« dali Hribarju že toliko zaslužka! V pismih agitirata dr. Karlovčec in A. Beg za Hribarja. Tu se imenujejo naši možje »znani podpihovavci«. Ravno v tem času pa ponuja Hribar duhovnikom Slomšekovo podobo!

Iz kozjanskega okraja se nam poroča: V zavijanju in neresničnih poročilih je »Domovina« skoraj že dosegla svojega brata »Slov. Narod«. Poročilo v »Domovini« o kozjanskih shodih z dne 11. nov. je popolnoma neresnično in menil bi, kdor bi prebiral samo »Domovino«, da je kozjanski okraj ves za Hribarja. Shod kat. polit. društva se samo imenuje in namenoma se molči o njegovem odločilnem pomenu. O Hribarjevem shodu se vse pretirava. Shod kat. pol. dr. je pokazal, da je ves kozjanski okraj, kakor en mož za Žičkarja. Na njem so se zbrali župani celega okraja ali sami, ali po zastopnikih, ali pa poslali pismene izjave za Žičkarja.

Volilcev je bilo navzočih navzlic slabemu vremenu do 250. Hribarjevih zborovalcev je bilo komaj 30,

a med njimi niti ednega uplivnega okoličanskega kmeta. Le trški liberalci so se zbrali krog svojega »očeta«, ki bodo ob času volitev razpolagali k večjemu z enim glasom, ako jim bo sreča mila. In to bodi »odločilen izraz ljudske volje«, kakor piše »Domovina«?! Mar ni to bralcem pesek v oči? In tako piše ne morda kak nadut dopisnik iz Kozjega, ampak urednik »Domovine« sam, ki je prisostoval najprvo Hribarjevemu, potem pa še našemu shodu. Najboljši odgovor na to zavijanje so dali naročniki »Domovine« katoliške stranke v Kozjanskem okraju, ki so z zadnjo izišlo številko opustili list in ga bodo še v večjem številu o novem letu. Tako je prav! Kdo se bo dal od te klike pitati z lažmi?

Prvotne volitve za IV. in V. kurijo so se dne 13. nov. vršile na Slatini. Vsi štirje izvoljeni volilni možje bodo dali glasove Žičkarju v V. ozir. dr. Ploju v četrti kuriji.

Kakor smo že omenili, hoče znani Francelj Bračko iz Orehovske vasi na vsak način biti poslanec. Pomagajo mu na konja nemškutarji, ki zalagajo lisjaka »Štajerca«. Toda Bračkova kandidatura povsod vzbuja le veselost, ker ni resna.

Drug smešen kandidat proti Fr. Robiču je L. Kresnik iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Ta čudak hoče kot soc.-dem. osrečiti slovenske kmete. Še tega je treba, da bi slovenski kmetje pošiljali kozla v zelnik! V peti kuriji pa se hoče osmešiti neki Johann Vissencjak. Volivci bodo gotovo skrbeli, da mož ostane doma.

V ptujskem okraju so v onih občinah, ki niso pod nemškutarskim uplivom, dosedaj izvoljeni odločni pristasi Žičkarjevi.

V Št. Ilju pod Turjakom so zmagaši sijajno taki volilni možje, ki bodo oddali Žičkarju svoje glasove. Za Hribarjevce so bili oddani le trije glasovi.

Volilno gibanje na Koroškem.

Prvotne volitve v beljaškem okraju so se deloma že dovršile. »Mir« poroča, da je izid za slovensko stranko večinoma nepovoljen, to pa vsled grde nemarnosti nekaterih Slovencev »Mir« pravi:

Dovolj je takih, ki se pri vsaki priložnosti in vsepovsod baharijo, da so najboljši Slovenci, a v odločilnem trenutku pa se zarijejo kot krti v svoje luknje in se ne zmenijo za nič. Ko pa je vse zgubljeno, so pa isti zopet prvi, ki se jezijo nad porazom in le preradi drugim očitajo, da niso kaj delali, dočim svojih neštevilnih grehov nikdar ne vidijo. Takih slovenskih značajev nas Bog varuj, ker narodu več škodujejo, nego koristijo! Tu bo treba pač še mnogo dela, da se bo obrnilo na boljše!

Jutri se prično prvotne volitve za celovško - velikovski okraj. Volilci Slovenci glejte, da storite vsi svojo dolžnost! Če bo vsakdo storil svojo dolžnost, mora zmagati pravična stvar.

Kandidaturo dr. Aleks. Pupovaca, posestnika v Milštatu, katerega kandiduje nemška katol. stranka v V. skupini proti dr. Lemišchu, bodo Slovenci podpirali.

Prihodnjo nedeljo zborujejo koroški Slovenci v Krčanjih in Libeličah, v nedeljo teden pa v Žitarivasi in Galiciji.

»Der Süden« o liberalni gonji.

»Der Süden« je liberalcem naravnost povedal, kako pogubno je njihovo rovanje

proti edinosti slovenskih in hrvaških poslancev v »Slovanski krščanski narodni zvezi«. »Če že hočejo volivci ukazovati poslancem, naj jim ukažejo: bodite složni!« pravi »Süden«. »Slovenski liberalci le zato nečejo jugoslovanskega kluba, da ne bi bili složni s svojimi rojaki klerikalne barve. In v tem je njihova velika krivica. Saj ko imajo Čehi svoj klub, Poljaki svojega, naj le jedini Hrvati in Slovenci, ti najrevnejši izmed vseh, nimajo kluba? — Ali ne pomislijo slovenski liberalci, kako škodo delajo s svojim nasprotovanjem proti jugoslovanskemu klubu edinosti slovensko-hrvaški, oni edinosti, ki je pogoj obstanku, napredku in razvoju južnih Slovanov? Mislimo, da smo prizanesljivi, ako izjave proti obnovitvi jugoslovanske zveze imenujemo lahko mišljene. No, lahkomišljenost ravno ni kriva, da se liberalstvo upira slogi naših poslancev, ampak zastarana strast in divje sovraštvo proti krščanskemu imenu.

Volilno gibanje v Istri.

Politično društvo »Edinost« priredi prihodnjo nedeljo ob 4. uri pop. dva shoda, in sicer v Bazovici v prostorih gosp. Urbančiča in v Lonjeru v konsumnem društvu. Razgovor o volitvah. — Isti dan prirede naši volilen shod v Kortah.

Volilno gibanje na Primorskem.

Iz Trsta se nam piše: Od strani, ki je dobro obveščena o razmerah na Goriškem, sem izvedel, da je narod glede prihodnjih volitev do cela apatičen. V mnogih krajih niti ne postavljajo volilnih mož ne Gregorčičevci ne Tumovci ter se je bati, da bodo v mnogih občinah prodrli agilni socijalni demokrati. Tako daleč nas je dovel ljubi domči preprič!

Istra kaže veselejše lice. Od zadnjih državnozbornih volitev se je narod v mnogih krajih zbudil, zbudil po prizadevanju narodne duhovščine in sem ter tje katerega učitelja in občinskega tajnika. Ljudje se zanimajo za volitve ter prirejajo sami volilne shode. Da je naša stvar tako lepo napredovala, v to so deloma pomogli tudi naši nasprotniki sami. Naj navedem samo en slučaj. O zadnjih volitvah je neki istrski deželni odbornik nagovarjal nekega pristaša iz Pomjansčine, naj podkupi nekoga naših, če pa to ne bi bilo mogoče, naj ga — ubije. »O comprarlo o amazar!« Mož se je prestrašil in od tiste dobe obrnil hrbet stranki z načelom »osar tutto« ter postal naš agitator. Da je dotičnik res rabil navedene besede, izpovedal je spreobrnjenec na župnem uradu pred verodostojnimi pričami. S takimi nasprotniki se imamo tukaj biti!

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. novembra.

Baron Pražak o češki obstrukciji. Na shodu županov in volivcev lundenburskega okraja je bivši poslanec dr. Pražak pojasnil vzroke češke obstrukcije. Mož pravi, da češka obstrukcija ni v prvi vrsti provzročila nedelavnosti parlamenta, marveč se le ni ničesar storilo, da se odstranijo vzroki te obstrukcije. Večina češkega kluba je morala dokazati, da zastopstvo češkega naroda v državnem zboru ni quantitate negligible. Čehi niso radi pričeli obstrukcije, ko pa je bilo treba dokazati, da more tudi češka obstrukcija ustaviti parlamentarni stroj, tedaj se je klub brez pomislekov uklonil sklepu večine. S to taktiko

je pa hotel klub samo pokazati, da ni na mestu samo jednostranska obzirnost na nemško obstrukcijo in tudi ne strah pred njo samo. Čehi so s svojo obstrukcijo pokazali, da ne vodi do pravega cilja in vspešnega dela pot, ki jo je nastopila vlada z odredbo z dne 17. oktobra minulega leta. — Kako bodo Mladobehi sedaj postopali, o tem ni podal Pražak nikake izjave, pričakuje se pa vesploh, da bodo Čehi sedaj mirovali, ker so dosegli svoj namen.

»Reichswehr« o Ferjančičevem shodu v Kamniku. Imenovani list prinaša v večerjšnji številki sedem vrstic dolgo poročilo o volivnem shodu bivšega poslanca dr. Ferjančiča v Kamniku. V tem poročilu se pa nahajata kar dve neresnici. List poroča, da je dr. Ferjančič plaidiral za skupno postopanje s konservativnimi Nemci, ko je vendar izjavil, da ne bo šel z nemško katoliško ljudsko stranko, češ, da Slovanom ni dovolj pravična. Nadalje pravi omenjeni list, da so navzoči konservativni volivci odločno nasprotovali Ferjančičevi kandidaturi tako, da se o njej niti ni moglo glasovati. Istina pa je nasprotno, da predsednik Ferjančičeve kandidature niti ni dal na glasovanje.

Četrto zasedanje ogerskega državnega zbora se odpravi takoj po poročilu finančnega odseka o proračunu za prihodnje leto. Poročilo se predloži poslanski zbornici že v današnji seji in jutri se zaključi sedanje četrto zasedanje. Prva seja novega zasedanja bo v torek 20. t. m. Ker bo konstitucija nove zbornice trajala bržkone več dni in ker bo zbornica rešila prej še več manjših predlog, se bo pričela razprava o proračunu šele prihodnji ponedeljek. Vred tega so merodajni krogi mnenja, da se proračun gotovo ne reši v tem letu in bo torej tudi ogerska vlada prisiljena predložiti trimesečni budgetni provizorij, oziroma izposlovati od zbornice dovoljenje, da sme v smislu proračuna upravljati državne finance.

Namen potovanja krečanskega nadkomisarja po Evropi po poročilu listov ni pred vsem ta, da pripravi ugodna tla za svojedobno povišanje Krete v kneževino, akoravno se ne more tajiti, da goji knez in spe tudi to srčno željo, marveč so princa Jurija napotile po Evropi v prvi vrsti finančnejne razmere na Kreti. Finančnejni položaj in gospodarske razmere na Kreti so dokaj neugodne in potrebujejo nagle odpo-moči. Pred vsem treba misliti na gradnjo potrebnih železnic, katerih tako zelo primanjkuje na otoku. V to svrhu potrebnih sredstev upa dobiti princ Jurij v Petrogradu in posebno v Parizu. O končnem vspehu se seveda sedaj še ne more govoriti. S svojega potovanja na Kreto se vrne nadkomisar po poročilu iz Aten bržkone koncem decembra ali pa prve dni v januariju, ker se tedaj vrše nove volitve za krečansko skupščino.

Vojaška statistika Zveznih držav. Iz Novega Jorka poročajo, da je te dni izšla uradna vojaška statistika, iz katere posnamemo naslednje podatke: Redna armada obstoji iz 63.861 mož in 2525 častnikov, armada prostovoljcev pa broji 31.079 mož in 1548 častnikov. Od teh je na Kubi 5468 mož in 260 častnikov, na Filipinih pa 69.161 mož in 2367 častnikov. Večji del ameriške armade je torej v kolonijah, katere pa le po imenu pripadajo Ameriki, v resnici pa vladajo v vseh naselbinah domači nezadovoljni vstasi. Umrlo je v kolonijalni službi 1633 mož, 60 častnikov, ranjenih je pa samo na Filipinih 2076 mož in 147 častnikov. Poročilo pravi, da se razvidi na podlagi te statistike, kako neumestna je trditev, da deluje imperalizem roko v roki z vedno množočim se militarizmom. No, trditev že sedaj ni tako zelo neumestna v primeri s prejšnjimi leti, novi vojaški načrti pa to trditev še bolj podkrepje.

Knjige in časopisi.

»Narodni Gospodar«, glasilo »Gospodarske zveze« prinaša v 21. letošnji številki naslednjo zanimivo vsebino: Kako zboljšujemo svoje gospodarstvo IV. Zboljšajmo svojo živinorejo. — Apno kot gnojilo. — Obnovitev (oziroma nova naprava) travnikov in daljna oskrb. — Priprava sodov za novi most. — Mazanje sadnega drevja. — Najnovejše skušnje v mlekarški stroki. — Ali res ne bomo mogli masla in sira pro-

dajati. — Čebelarstvo. Kraljica in njeno ministerstvo. — Kmetova opravila meseca novembra. — Vprašanja in odgovori. — Sejmi. — Izdelovanje makaronijev v Italiji. — Po-prečne tržne cene v nekaterih slovenskih mestih v mesecu avgustu. — O uporabljanju otrok in mladih delavcev v obrtu. — Načrt zakona proti umazani konkurenci. — Gospodarske proizvodilne zadruge. — Organizacija izvoza. — Kmetijsko društvo v Dobropoljah. — Ne grešimo proti lastnim načelom. Denarni promet hranilnic in posojilnic. — Tržne cene. — Inserati. — »Narodni Gospodar« izhaja dvakrat na mesec in stane za nečlane »Gospodarske zveze« 4 K na leto. Člani dobivajo list brezplačno. List ima vedno bogato vsebino, temeljite sestavke, tako, da ga vsem gospodarjem toplo priporočamo.

Dopisi.

Loški Potok, 14. nov. 1900. Da se izpopolni kronika o sedaj tako razupitih zapisnikih, naj Vam poročamo tudi o našem. Začel je ležati 5. novembra zjutraj ob 9. V torek, 6. novembra je s sv. Lenartom vred praznoval in zaman so čakali volilci, da bi jim dal avdijenco. In sedaj čaka, kako ga bodo ti prekletni klerikalci obsodili, ali je vreden skrbnega mojstra sestavljalca, ali ne. In ti klerikalci ga vsi obsodijo...

Mrtvi so v zapisniku, a živih ni; nasprotniki so, a naših ni. Tako jih manjka v četrti kuriji 12, v peti pa 68 naših. Dvigni se, dragi Car Pavel iz Retij, ki že leta in leta počivaš v grobu, a si še vedno v zapisniku, dvigni se iz groba in povej slavnemu županstvu, naj pustijo mrtve v miru, a naj žive zapišejo. Ali ti, Jože Turk, ali Tomaž Kordiš ali Anton Debeljak itd.! Vsi ste že davno pomrli, toda naš najnovejši zapisnik vam hrani še vedno blag spomin. — A naši napredni prijatelji v občinski pisarni nam še celo malo zamerijo, da smo šli gledat zapisnik, in gospod tajnik se je povspel do originalnega vzklaka, naj bi bil kaplan prej povedal, da bo šel pogledat zapisnik, pa bi jih bil zapisal. Pa premislite to duhovito misel. Seve, mi smo vložili reklamacijo. Pa kakšno usodo je doživela naša reklamacija. Poslušajte! 9. novembra so jo nesli gospodje župnik, kaplan in poslovodja v kmetijskem društvu (našim liberalcem slabo prihaja pri imenu: konsumno društvo). Občinska pisarna je bila zopet zaprta. S težavo so prišli notri, odprl jim je domači gostilničar. Drugi dan so jo vložili imenovani trije dopoludne. Ko je kaplan interpeloval gospoda tajnika, zakaj je bila pisarna prejšnji dan zaprta, mu je odkrito ta povedal, da je bil pijan. Častitamo županstvu na takem tajniku!

Očital je tajnik tudi kaplanu, zakaj je zapisnik pete kurije iz aktov izlekel prejšnji dan, kajti on ga je bil skril, da bi ga ne mogel kaplan prebrskati. Tako!? Ali se to pravi, da je zapisnik razporežen na vpogled, če je skrit?! No, pa to ni bilo res, ker zapisnik je ležal na mizi, in tajnik je mislil, da ga je skril.

In sedaj? G. tajnik neče reklamacije glavarstvu poslati. V silni jezi do kaplana pije »weil ihn der aus der Ordnung gebracht hat«, in se ne meni za reklamacijo. A vendar, nekaj ga le skrbi. Kajti dne 13. je poslal svojo deklo k poslovodju kmetijskega društva, naj on pošlje reklamacijo. Lepa ta! Ste premalo brihtni, g. tajnik.

In da bo gosp. tajnik za gotovo uničil klerikalnega kaplana, je dobil zaveznici v osebi svoje hčerke Zofke in upraviteljece Miklove Tone. Če le nima kolomonovega žegna, ga bodo te ugonobile. Kadar bo prišlo volilno gibanje pri nas v kak nov stadij, vam bomo že poročali.

Konečno omenjamo, da se pri nas tudi snuje »farna knjižnica«. Pravila so se že poslala vladi v pregled. Zdravi g. Kveder.

Iz gorenjegrajskega okraja, 10. nov. Mnogo neresničnih poročil brali smo že o volilnem gibanju, tako šmentano »nafarbane« mavrice pa še ni rodilo politično vreme najbrž nikjer, kakor v »Domovini« z dne 26. oktobra. To je še več, kakor predrzno na potrpežljivost slovenskega ljudstva grešiti!

Vsled moledovanja nadležnega prijatelja ljubljanskega sitneža, zvalil je občinski sluga prav tajno nekatere može k g. Prazniku. Kakor v Mozirju, zbralo se je

tudi tukaj celih 13, reci trinajst oseb! Žalostna številka! A slabo se je obnesla. In konec je bil? Izmed 13 navzočih odločilo jih je 7 za Židkarja, za nasprotnega kandidata pa 6.

Tako torej je bilo in nič drugače. In kako se je bobnalo v »Domovini«! »Na volilnem shodu v Kokerjih dne 21. oktobra so se mnogobrojno (!) zbrani zadreški volilci enoglasno (!) ter z velikim navdušenjem izrekli za kandidata V. kurije g. Hribarja. Mi hočemo pravega poslanca...«

Ob tej priliki izjavljamo krščanski volilci, da se mi jako malo brigamo za ono politiko, katero ti možje uganjajo. Najodločneje pa protestujemo, da bi z neresnico sleparili naše volilce.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. novembra.

Škof Trobec v Rimu. Premil. škof Trobec je bil 12 dni v Rimu, večnem mestu. Opravil je obiskovanje za sveto leto, poročal kardinalu Ledochowskemu o stanju svoje škofije ter bil od svetega očeta prav ljubeznjivo sprejet. Zaslisanje je trajalo kakih petnajst minut. Mnogo reči so ga vprašali. Dali so mu sveti oče prelep spomin, tri svetinje, eno zlato, drugo srebrno, tretjo iz aluminija, vse shranjene v krasnem rudečem zavojčku. Pač lep spominek iz rok Kristusovega namestnika. Dne 14. novembra je odrinil v Monte Cassino in od tam v Neapolj, kjer pojde 16. t. m. zvečer na morje, da se odpelje v svojo škofijo s. Klavdija v Minesoti. Vreme v Rimu je bilo ves čas kaj prijazno, jasno in toplo, kakor pri nas na Kranjskem po letu.

Novo politično društvo. V Ribnici bode v nedeljo 18. t. m., popoldne ob polu 4. uri osnovalni shod slovenskega katoliško-političnega društva za kočevski okraj. Somišljeniki, udeležite se ga v obilnem številu. Ob enem se predstavi kandidat Ivan Vencajz svojim volilcem iz kmetijskih občin.

Včera je prišel v Ljubljano c. kr. nadpravnik dr. Riegler iz Gradca nadzorov tukajšnje državno pravdnštvo.

Jour fixe »Meščanskega kluba« v četrtek zvečer je bil prav prijeten. Gosp. predsednik Ledenik je preskrbel zanimivo zabavo. G. dr. Žitnik je predaval o pomenu krščanske družine in iz sodobnega življenja navel mnogo vzgledov, ki kažejo kulturno stanje naše frazam vdane dobe. G. Geba je kazal lepe stereoskopične slike raznih mest, gospa Hofbauerjeva pa je s svojo spretno igro na glasovirju navzočim naredila prav umetniški užitek. Želeti je, da se ob teh prijetnih večerih zbira prav mnogo ljubljanskega občinstva!

Osebnosti. Včera je v Gradcu umrl gosp. V. Urbas, umirovljeni realni profesor. — Dne 7. t. m. je v Mokronogu svojo službo nastopil deželni živinozdravnik g. Ivan Demšar.

Umrli je v Ljubljani g. Karol Žilič, upokojeni uradnik.

Jungovci se mislijo menda čisto trdno vgnjezditi na Ljubnem v sav. dolini. Lansko leto je »gornjegrajsko učiteljsko društvo«, kakor je ta list poročal, mej službo božjo v nedeljo imelo tukaj znanega mokrača Horvateka za pridigarja, in prošlo nedeljo je isto društvo z njim »noter žegnalo« novo šolsko poslopje. Pod načelnštvom T. Terčakovim so imeli burno zborovanje mej glavno službo božjo ter, kakor »Domovina« poroča, ekskomunicirali tovariša »vohuna«.

Državnozbornske volitve. Deželno predsedstvo je v dogovoru z dež. odborom odredilo, da bodo volilci iz Podloža ob bodočih državnozbornskih volitvah volili v Starem trgu.

Tožba proti »Primorskemu Listu«. Štab goriske trg-obrtne zadruge Dekleva, Konjedic, Jerkič, Gabršček, Jeretič in drugi tožijo dr. Jos. Pavlico, dr. A. Pavlico in odgovornega urednika »Prim. Lista« Iv. Bajta. Pravda bo velezanimiva. »Primorski List« pravi, da je obtožnica tako neumno spakedrana, da bi se ji krave smejale.

Smrt radi klobase. Strojvodja pri južni železnici Rudolf Sauer je kupil, ko je vlak došel iz Maribora v Dravograd, v

Henkejevi restavraciji klobaso, katero si je sam skuhal v stroju in povžil. Klobasa pa, takozvana »frankfurtarica«, je bila že 14 dni stara. Na poti proti Celovcu mu postane slabo. V Celovcu moral je pristopiti drugi strojevodja, Sauera so pa peljali bolnega v Beljak, kjer je v bolnici umrl drugi dan zjutraj na koliki ali trotu v trebuhu. Zdravniki so ga preiskali in izjavili, da je umrl radi tiste klobase, ki je bila znotraj že čisto zelena. Nesrečnež je bil še-le 26 let star in neoženjen.

Nagla smrt. Pod Batujami na Goriškem se je povozil Andrej Jerkič, po dom. Kos iz Dobravelj. Peljal je vino v Gorico. Bil je v hipu mrtev.

Česa žele liberalci. Dunajski liberalci, znani židovski hlapci, so dne 12. novembra na Dunaju imeli volilni shod, pri katerem so zabavljali čez krščanske socialce, tako, kakor na pr. »Slovenski Narod«. Tudi politične želje nemških židovskih liberalcev se strinjajo z željami naših liberalcev, ki hočejo razdreti »Slovansko krščansko narodno zvezo«. Dr. Kopp je rekel: »Vlada mora odkrito priznati barvo proti klerikalnim in slovanskim zahtevam«. Dr. Ofner je pa izrekel »Slov. Narod« čisto sorodno trditev: »Učitelj ima ta namen, da v moderni občini dobi tisto stališče, katero je imel v srednjem veku župnik«. Čisto jasno: Civilni zakon naj se vpelje, učitelji naj vodijo matrike, namesto krsta naj vrede samo vpisovanje v državne matrike itd. To bo napredno. Namesto katoliške vere bodi samo neko državno vpisovanje pod nadzorstvom uradnikov in žandarjev, za dušne potrebe seveda liberalcem ni mari. Proč cerkev, proč duhovniki! Učitelji bi pa trpeli le tiste, ki bi se brezpogojno udali liberalni komandi.

Staročeške rokopise so našli. Iz Petrograda prihaja novica, ki bo vzbudila veliko zanimanja med učenjaki, zlasti pa med Čehi, ako se potrdi. Rusi so namreč našli v glavnem mandžurskem mestu Mukdenu veliko zbirko grških, latinskih in baje tudi čeških rokopisov, katere so tje zavlekli Tataři po prvem velikem navalu na Evropo. Večja množina čeških rokopisov iz časa pred letom 1241 bi bila velikanskega pomena. Opravičena je nada, da ne bodo našli samo važnih zgodovinskih virov, ampak morda tudi staročeška pesniška dela.

V Jarenini je umrla v ponedeljek najbolj narodna žena te župnije, Ivana Rotman, žena veleposestnika V. Rotmana, še le 34 let stara, zapustivši dva majhna otročiča. Ves čas, kar obstoji bralno društvo, je bila njegova posebna podpornica in navdušena pospeševalka blagih društvenih namenov. Nastopila je večkrat tudi kot igralka na odru tega društva in se je kot taka poseben odlikovala. Bila je velika prijateljica slov. knjig in časnikov, zato si se o naših narodnih zadevah kaj lahko razgovarjal z njo. Za vsak pojav o našem narodnem in političnem življenju se je zelo zanimala. Tudi med nasprotniki je vsikdar nastopila kot neustrašena Slovenka. Bila pa je tudi pobožna, vzgledna mati — tretjerednica. Veliko veselje je imela s svojima majhnima hčerkami. Rekla je večkrat: »Če mi Bog dá živeti, hočem ju vzgojiti v navdušeni Slovenki«. Škoda za vrlo, rodoljubno ženo, da je morala tako mlada zapustiti svet! Naj bi našla obilo posnemovavk med slovenskimi ženami! Med Jareninčani ostane nepozabljiva. Kdor dušno živi, ne umrje!

Prešernova slavnost v Trstu. Iz Trsta se nam piše: Radi bi proslavili našega pesnika dostojno tudi mi, a tisti, ki imajo moč v rokah, se boje naših manifestacij tudi na do cela kulturnem polju, ki nima s politiko ničesar opraviti, in nam ne dajo za največjo svoto nobenega gledališča na razpolago. »Niti za tisoč goldinarjev ne!« se je glasil odgovor, ko smo šli vprašati. »Če vam posodimo gledališče le za en večer, naš Tržačani bojkotirajo.« — Zato bomo se morali zadovoljiti z malo akademijo v kaki dvorani, morda »Pri ogerskem kralju« ali pa v »Narodnem domu« v Barokovljah. Proslavimo pa Prešerna vsekako, kajti zanimanje za to je veliko ter je prireditelj poverjena večim trudoljubnim rokam. Sovraštvo nasprotnikov nas le vspodbuja, da poskusimo vsa sredstva, da pri-demo čim prej do svojega Narodnega doma,

katerega bodo nam pač — nadajamo se za trdno — pomagali graditi vsi Slovenci brez razlike političnih barv, in vsi Slovani, ki so prepričani o važnosti Trsta za Slovenstvo in Slovanstvo. Tu nam treba močne trdnjave, da se poželjivim Nemcem ne posreči most do Adrije.

Samomor ljubljanskega agenta v Beljaku. Iz Beljaka se poroča, da je pretekli teden okoli 8. ure zvečer počil nakrat strel v obližju mestnega stolpa. Ljudje so mislili, da je strel počil na stolpu. Vse je bilo po koncu ter čakalo, kdaj bo čuvaj na stolpu naznanil nastali požar. Ljudij je bilo vedno več okoli stolpa, ali zaspani čuvaj le ni hotel povedati, kje v mestu gori. Nazadnje pa je vendar nekdo zapazil moža, človeka, ki je ležal ves krvav in nezavesten pod stolpom ravno pred glavnim vhodom v cerkev. Bil je samomorilec, ki si je s samokresom prestrelil glavo. Ko je bilo že vse polno ljudij okoli njega, tedaj pa spregleda, seže z roko po klobuku, ki je ležal na strani, in si ga dene na glavo. Na to so ga prenesli v policijsko sobo, kjer se je popolnoma zavedel in povedal, da je agent iz Ljubljane in da mu je Izidor Mikula ime. Ko mu je zdravnik rano obvezal, prepeljali so ga v bolnišnico, kjer se mu je menda obrnilo na bolje. Vzrok poskušene samomora so bile slabe gmotne razmere in pa, ker se je bal, da vsled neke bolezni v očeh popolnoma ne oslepi.

Darilo. Po pokojnem trgovcu A. Schusterju je tukajšnja otroška bolnica dobila 100 kron.

V mestni ljudski kopelji se je od 10. t. m. oddalo vsega skupaj 420 kopelj, in sicer za moške 369 (pršnih 240, kadnih 129) za ženske pa 51 (pršnih 16, kadnih 35).

Aretovan je bil včeraj v Ljubljani od 1. 1894 policijsko zasledovani Jakob Terškan iz Češence. Dolže ga goljufije. Zadnjih šest let je bival v Nemčiji.

Zastrupila se je v Trstu 26letna Katarina Bezek, hči mašinista Jožefa Bezeka.

Razpisane dijaške ustanove. (Konec.) Prvo mesto od srednje šole dalje na naučni oddelek neomejene dijaške ustanove Janeza Thalerja pl. Neuthala letnih 60 K, v prvi vrsti za sorodnike ustanovnika in njegove žene Posarelli, kadar ni takih, za dijaške sploh. — Prvo mesto na gimnazijske nauke omejene ustanove Antona Umeka letnih 260 K a) za dijaške iz sorodstva in, kadar ni teh, c) za dijaške iz Cerovca v županiji Stopiče, in naposled c) za dijaške iz županije Stopiče sploh. Pravica podeljevanja pristojni župniku v Stopičah. — Na VI. gimnazijski razred omejena dijaška ustanova Friderika Weitenhillerja letnih 83 K 96 h za dijaške sploh. Predlagavec je ta čas c. kr. dvorni svetnik in kancelar N. V. R. Moric pl. Weitenhiller na Dunaju. — Prvo mesto na dobo gimnazijskih nauk omejene dijaške ustanove Maksa Wiederwolla letnih 150 K, do katere imajo pravico na Kranjskem rojeni gimnazijalci brez razločka narodnosti. — Drugo mesto na gimnazijske in bogoslovne nauke omejene dijaške ustanove Antona Weischla letnih 146 K za dijaške iz Weischlovega ali Gorjančevega sorodstva in, kadar ni teh, za dijaške iz Zgoranjih Bitinj. — Prosvici za eno teh ustanov naj svoje s krstnim listom, z ubožnim listom, z izpričevalom o cepljenih kozah, potem s šolskimi izpričevali o poslednjih dveh semestrih in, kadar prosijo za ustanovo iz naslova sorodstva, z zakonitim rodovnikom opremljene (dokumentirane) prošnje, ki morajo obsegati tudi napoved, če prosivec ali njegovi bratje in sestre že uživajo kako ustanovo ali drugačno podporo, najkasneje do 20. decembra 1900 vložijo pri pristojnem šolskem ravnatelstvu.

Falbova prerokovanja za 1. 1901. Rudolf Falb je že izdal svoja vremenska prerokovanja za prvo polovico prihodnjega leta. Po teh prognozah bode prva polovica 1. 1901 pod vplivom Jupitra Pluviusa. Koncem januarja bode pal gost sneg, ki traja do polovice februarja ob precej vlažnem vremenu. Druga polovica februarja celi marec in april bode po Falbovi prognozi malo lepih unij. Pričetkom maja bode toplo, a potem sledi dež. Junija meseca bode ves mesec lepo vreme. Najkritičnejšim dnevom

prihodnjega leta označuje Falb: 20. marec, 19. februar, 18. april, 29. avgust, 28. september, 26. november in 25. december.

Pariška razstava je bila v ponedeljek zvečer ob 11. uri zaključena. Otvorjena je bila 213 dni. Zadnji dan je bilo v razstavi nad pol milijona oseb. Letošnja razstava je obiskalo do 55 milijonov oseb. Prvo razstavo v Parizu 1. 1855 je obiskalo le 5 milijonov oseb, drugo 15 milijonov, tretjo 1878 leta nekaj nad 16 milijonov, svetovno 1889 leta 32 milijonov. Vstopnina je sedaj znesla okoli 120 milijonov frankov. Govori se, da se razstava konča z izgubo.

Čez morje v čolnu. Iz St. Augustina v Ameriki poročajo: V malo pristanišče Punta Gerda je dospel majhen, nepokrit čoln, ki je dokončal jedno najpomembnejših voženj, kar se jih pomni. Jediní osebi na mali jadrnici ste bili kapitan Peter Johansen in njegov 12 letni sin Peter. Potovala sta iz Gibraltarja. Čoln je majhna jadrnica 29 čevljev dolga, 17 čevljev široka in 6 palcev visoka. Zapustila sta Gibraltar s 180 galoni vode in hrane za 60 dni. Dokončala sta vožnjo natančno v 59 dneh. Plula sta mimo Kanarskih otokov, severnega obrežja otoka San Domingo, Portorike in Kube ter se ustavila le v Boca Grande.

Najnenavadnejša družina, kar so jih še našli letošnji ljudski preštevalci v Ameriki, živi v majhni vasi Mary's Home po imenu, v Miller county, Missouri, okoli 20 milj od Jefferson City. Preštevalec v onem okraju poroča, da je našel neko Mrs Henry Smith, 32letno ženo ondotnega vaškega trgovca, ki je v sedmih kratkih letih zakonskega stanu obdarila svojega soproga že — s šestnajstimi otroki. Samo eden izmed njih je bil jeditiček, nadalje je pa bilo po dva para dvojčkov, dva para trojčkov, in edenkrat celo — petorčki, pet krepkih dečkov na jedenkrat, tehtajoči vsak povprečno po šest funtov. Vsi otroci so živi in zdravi in njih mati je še vedno tako močna in krepka, kakor katera druga mati v državi. Velika skrb je s tem naložena na očetove rame in vedno povprašuje, ali se ni kdo zgubil.

Društva.

(Slovenska »Šolska Matica«.) [Konec.] Pedagogičnemu letopisu, ki ga ima društvo vsako leto izdati, se je določila ta le razvrstitev: I. najnovejše pedagoško slovnstvo s posebnim ozirom na slovensko in slovanško sploh in sicer: a) zgodovina pedagogike, občna pedagogika in pomožne vede; b) verouk; c) slovenski jezikovni pouk; d) nemški pouk kot drugi deželni jezik; e) francoski, angleški in italijanski jezik; f) latinščina in grščina; g) knjižnica za mladino; h) matematika in računstvo; i) prirodoznanost; j) prirodoslovje; k) zemljepis; l) zgodovina; m) nazorni nauk; n) petje; o) telovadba; p) risanje; r) stavbni načrti za ljudske šole. II. Razprave o imenitnejših dnevnih vprašanjih pedagoških. III. Statistika in zgodovina slovenskih šol. IV. Teme in teze konferenčnih in drugih referatov. Na ta način nam bode podajal natančno sliko slovenskega šolstva, kako se je razvijalo in razvilo preteklo leto in bode ob enem učitelju kažipot pri njegovem nadaljnjem izobraževanju, svetujoč mu, kaj naj vzame v roke, če se hoče o katerem novejšem pedagoškem vprašanju natančneje poučiti. Nadalje hoče odbor skrbati, da se spiše inčasoma izdaje »didaktika«, obsegajoča »občno ukoslovje« in »specialno metodiko« vseh učnih predmetov. Silno potrebna nam je knjiga realij. Vsak učitelj ve iz lastne izkušnje, koliko težave ima, kadar se pripravlja za realni pouk, ko mora izvečjega segati po neslovenskih knjigah, ki se na naše razmere ozirajo le toliko, kolikor se ne strinjajo s tujimi. Tudi za didaktiko in za knjigo realij se nadajamo pridobiti priznanih pisateljev. Nič manj ne potrebujemo komentara k čitankam. Koliko truda in časa mora vsaki dan učitelj žrtvovati, ko se pripravlja na obravnavanje beril in na zadnje mu k temu nedostaje pripomočkov. Kdor hoče po sedanjem stanu metode izkoristiti etične, estetične in jezikovne zaklade, ki tiče v dobrih berilih, ne shaja brez temeljitega komentara, to ve vsakdo, ki je izdeloval dovršene učne slike za obravnavanje beril. Pri vsem tem si pa meten učitelj lahko varuje svojo samostalnost. Izdavanje takšnih komentarov spada torej v prvi vrsti v načrt »Slovenske šolske Matice«. »Slov. šolska Matica« hoče skrbeti, da dobimo občno pedagogiko (pedagoško dušeslovje, logiko, vzgojeslovje itd.), da začnemo zbirati snov za slovensko zgodovino pedagogike, da se nam oceni pedagoško delovanje naših domačih pedagoških pisateljev (Slomšek, Rudmaš, Močnik i. dr.) itd. Načrt je obsiren, dela obilo in delavci se bodo

našli. Od slovenskega učiteljstva in od gmotne podpore je odvisno, kako bomo napredovali. Da se more sklicati prvi občni zbor in da more odbor obnemu zboru predlagati proračun za prvo triletnje, je potrebno, da prej ko prej ve, koliko drušvenikov sme pričakovati. Zatorej s tem-le vabi pristopu in prosi, da se s prijavo pristopa ob enem pošlje letnina za 1. 1901 (4 K) pod naslovom: G. Andrej Senekovič, c. kr. ravnatelj v Ljubljani. — Začasni odbor »Slovenske šolske Matice«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. novembra. 2. decembra se vrši tu shod čeških dunajskih volilcev. Na shodu bode govoril tudi dr. Baxa.

Dunaj, 16. nov. Državni finančni minister Kallay je nastopil včeraj daljše potovanje po Bosni in Hercegovini.

Dunaj, 16. novembra. Iz Petrograda se poroča, da je bolezen ruskega carja precej nevarna. — Prestolonaslednik veliki knez Mihael se je vrnil v Petrograd. Car je bil celo poletje bolehen, a si ni privoščil počitka.

Trst, 16. novembra. V prvi kuriji, kjer volijo najobdačenejši volilci, bodo Lahi kandidovali v državni zbor občinskega svetnika Combija, v drugi kuriji bivšega župana dr. Karola Domperija, v tretji kuriji Mauronerja, v četrti kuriji bivšega ces. namestnika Rinaldinija, glede pete kurije se pa Lahi še niso zjediniili.

Gradeo, 16. nov. Razkralj Milan je došel iz Italije sem ter se je odpeljal na Ogersko.

Ljubno, 16. novembra. Vodja jungovskih učiteljev znani Horvatek kandiduje v skupini Bruck na Muri.

Inomost, 16. nov. Tu je umrl včeraj pesnik Adolf Pichler.

Budimpešta, 16. nov. Kapitan pred letom v reškem zalivu ponesrečene »Ike«, Hrvat Forempoher, ki je bil v Reki obsojen na štiri mesece, je bil pred najvišjim sodiščem oproščen, ker se je dokazalo, da je bila nesreče kriva tudi angleška »Tyria«.

Rim, 15. nov. Danes so sprejeli sveti oče odposlanstvo katoliškega učiteljstva iz Avstrije. Slomšekova zveza je bila zastopana po dveh članih. Vsprejem je trajal nad 20 minut. Sveti oče so govorili z nepopisno očetovsko ljubeznijo in dobroto, tako da smo bili vsi ginjeni.

Berolin, 16. nov. Državni zbor je izvolil svojim predsednikom zopet grofa Ballestrema z 268 od 294 oddanih glasov.

Bayonne, 16. nov. Včeraj opoludne je blizu postaje Dax skočil s tira ekspresni vlak južne železnice in se prevrnil preko nasipa. Kolikor je dosedaj znano, je ubitih 17 oseb, 30 ranjenih.

Pariz, 16. nov. (C. B.) Vsled nesreče na južni železnici pri postaji Dax je umrlo nadaljnjih 15 oseb.

London, 16. nov. »Standard« izraža željo, da bi ruski car čim prej ozdravel, ker bi bila velika nesreča, ko bi bil njegov vpliv na dogodke v Kini le nekaj časa oviran vsled bolezni.

Port-Said, 16. novembra. Predsednik Krüger je odklonil vsak pogovor s časnikarji. Parnik »Gelderland« je včeraj odplul. Ne ve se, kam je namenjen.

Bruselj, 16. nov. »Etoile belge« potrjuje, da se belgijska vlada brani dohoda Krügerjevega v Bruselj in da namerava Krügerja izgnati, ako bi se njegova prisotnost uporabila v protiangelske demonstracije.

London, 16. nov. »Daily Mail« objavlja brzojavko, glasom katere je general Botha naznanil Robertsu pogoje, pod katerimi se je voljan udati. — Iz Colesberga poročajo, da so Buri ostavili svoje pozicije južno od mesta Philippolis. — Reuterjev urad javlja iz Gradocka 15. t. m.: Oddelek policijskih čet so 15 milj od Vryburga presenetili Buri. Osobodili so Angleže prostovoljci. Sedem Burov je ubitih. Angleži so izgu-

bili tri može in 60 konj, katere so Buri ustrelili.

Vojs'ca na Kitajskem.

Pariz, 15. nov. »Matin« poroča o pogovoru s kitajskim poslanikom, ki je dejal, da so mirovna pogajanja prazne besede. Bokserjev z dekreti ne bodo udušili. Cesarja naj rešijo upliva cesarice vdove.

London, 16. novembra. (C. B.) Jutranji listi poročajo iz Shanghaja 14. t. m.: Zanesljivi kitajski viri javljajo, da sta princ Tuan in Tungfusiang pričela nov upor v Kansu.

London, 16. nov. (C. B.) »Times« poročajo iz Pekina: Cesarica-vdova nadaljuje z imenovanji uradnikov.

Tientsin, 16. nov. Tu je bil objavljen cesarski odlok, s katerim se napoveduje povratak cesarja in cesarice v Pečili.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

»Vi se celó bojite pomoči in brambe...«, začne Perpetua.

A don Abbondio jo osorno in tiho prekinje: »Tiho! Pazite, da ne izdaste tega pogovora! Pomislite, da se moramo tu na vse smejeti in vse potrditi!«

Pri »hudi noči« srečajo drugo oboroženo stražo, kateri se don Abbondio odkrije misleč si: — Gorje! gorje! Naravnost v tabor sem zašel! — Voz se ustavi. Don Abbondio plača voznika in ga odslovi. Potem pa se molče z ženama odpravi v breg. Pogled teh krajev zopet vzbudi v domišljiji nekdanji strah, katerega je tu občutil, in ga še poveča.

Agnese še ni videla teh krajev, a v domišljiji si je naredila živo sliko o njih, ki ji je stopila pred oči, kadar je mislila na grozno potovanje Lucije. Ko je tedaj one kraje res videla, vzbudé se ji grozni spomini. »O gospod župnik!« vsklikne, »če pomislim, da je Lucia šla tod...«

»Ali ne bodete molčali! Neumnica!« kriči ji na ušesa don Abbondio, »ali se sme to tukaj govoriti? Ali ne veste, da smo v njegovi hiši. Sreča, da nas nihče ne sliši; toda če bodete tako govorili...«

»Ah!« pravi Agnese, »saj je sedaj svetnik!«

»Tiho!« odreže se don Abbondio. »Ali menite, da svetnikom lahko vse rečete, kar vam pride na um? Raji se mu zahvalite za izkazano vam dobroto!«

»Oh! Saj sem že storila to! Ali mislite, da ne vem nič olike?«

»Olika zahteva, da ne govorimo stvari, ki bi morda ne bile komu po godu. Zapomnite si obe, da tu ne smemo norcev briti in blebetati, kar nam na um pride! To je grad mogočnega gospoda. Kakšne ljudi ima okrog sebe! Tu sém pridejo vsakovrstni ljudje. Torej le pametno! Pretehtajmo vse besede in ne govorimo več kot je potrebno, če molčimo, ne naredimo nobene neumnosti!«

»Vi naredite še večjo zmešnjavo s svojimi...« pravi Perpetua.

A don Abbondio ji zakliče, da naj molči, se naglo odkrije in globoko prikloni. Kajti opazil je neznanca iti jim naproti. Tudi ta spozná don Abbondia in se požuri idoč mu nasproti.

»Gospod župnik«, reče, ko je blizu, »rad bi vas v lepših okoliščinah vsprejel pod streho; a vender me veseli, da vam sploh morem postreči.«

»Zaupal sem v veliko dobrotljivost vaše svetlosti«, odgovori don Abbondio, »in sem se drznil priti vas nadlegovat v teh žalostnih okoliščinah. Kakor vidite, bil sem tudi tako prost, da sem pripeljal s sabo družbo. To je moja ključarica...«

»Dobro došla!« pravi neznanec.

»In ta«, nadaljuje don Abbondio, »je žena, kateri ste Vi izkazovali dobrote. Mati je one... one...«

»Lucije«, reče Agnese.

»Lucije!« vsklikne neznanec in se obrne k Agnese. »Dobrote! Jaz? Zelo všeč mi je, da pridete k meni... Dobro došla! Vi prinašate blagoslov!«

»Seveda!« reče Agnese. »Jaz vas pridem nadlegovat. Zahvaliti se vam moram

za...“ pravi Agnese in se mu približa k ušesom.

Neznanez pretrga te besede in skrbno povprašuje, kako se godi Luciji. Potem spremlja goste k gradu, četudi so se zelo obotavljali.

Agnese pogleda župnika kakor bi mu hotela reči: „Le glejte, ali je treba, da nam vsilujete svoje svete!“

„Ali so že prišli v vašo župnijo?“ vpraša neznanec.

„Ne, gospod, nisem jih hotel čakati“, odgovori don Abbondio. „Bog vé, če bi jim z zdravo kožo ušel in prišel vas nadlegovat.“

„Le pogum!“ povzame neznanec. „Saj ste v varnosti. Sem gori ne pridejo; sicer pa jih lepo sprejmemo.“

„Upajmo, da ne pridejo“, pravi don Abbondio in pokaže s prstom na gore, ki so zagrajale dolino na nasprotni strani, rekoč: „Slišal sem, da tudi tam divja krdele sovragev, a... a...“

Mej dvema ognjema, — misli si don Abbondio: — Mej dvema ognjema! Kam ste me zapeljali ti dve klepetulji! On se najbrže tega celo raduje. Čudni ljudje!

Ko pridejo v grad, pelje gospod Agnese in Perpetuo v sobico ženskega oddelka, ki je zavzemal tri strani drugega dvorišča v zadnjem delu poslopja na štrleči in osamljeni pečini visoko nad prepadom. Moški so stanovali na levi in desni drugega dvorišča, ki je ležal na strani proti dolini.

Poslopje, ki je ločilo obe dvorišči in skozi katero se je prišlo s prvega na drugo skozi velikanska vrata nasproti glavnemu vходу, je bilo natlačeno z živčjem in blagom, katero so ljudje s sabo prinesli. V moškem oddelku je bilo par sobic odločenih za duhovnike, ki bi morda došli. Neznanez tja spremlja don Abbondio, ki je bil prvi notri.

Tri ali štiri in dvajset dnij so bivali naši beguni v gradu sredi neprestanega gibanja, v veliki družbi, ki se je izprva vedno večala. Zgodilo se ni nič izrednega. Ni minil dan, da bi ne zgrabili za orožje. Tu prihajajo suličarji, tam so videli konjike. Pri tacih poročilih je neznanec odposlal ogleduhe. Če je bilo treba, vzel je s sabo ljudi, ki so bili vedno na to pripravljeni, in gre z njimi iz doline tja, kjer je bila nevarnost.

Čudno je bilo videti, kako je od nog do glave oboroženo četo vodil neoborožen mož. Navadno so zadeli na vojake, ki so iskali krme in plena in so večji del odnesli pete, predno so jih mogli dohiteti.

Ko je neznanec nekoč v beg zapodil majhno krdelec, da bi mu zagrenil veselje, priti še kedaj na to stran, poroči se mu, da so vojaki napadli in oplenili bližnjo vas. Suličarji od raznih čet so namreč zaostali da bi ropali, in so se združili ter nenadoma

planili na vasi blizu tabora, oplenili so prebivalce in jim na vse mogoče načine nagajali. Neznanez ogovori na kratko svoje ljudi in se odpravi proti dotični vasi.

Nenadoma pridejo. Hudobneži so imeli namen samó pleniti, ko pa opazijo oborožene in na boj pripravljene ljudi, opuste plenjenje in naglo zbežijo, odkoder so prišli, ne čakajoč drug na drugega. Neznanez jih nekaj časa zasleduje, potem pa se ustavi in čaka, če mogoče opazi kaj novega; naposled se pa vrne. Ko se vrača skozi osvobojeno vas, ploska mu in poveličuje ljudstvo njega in njegovo krdelec, ki jim je prineslo rešitev.

V gradu ni nastala najmanjša zmešnjava mej množico ljudi raznega stanu in spola, raznih navad in razne starosti. Neznanez je postavil straže na več krajih, ki so skrbno pazile na vsako nerodnost, ker so bili odgovorni za to.

Prosil je tudi duhovnike in druge veljavnejše osebe, ki so bile pod njegovo streho, da so hodile okrog in pazile. Tudi sam je bil povsod. (Dalje sledi.)

Foulard-svileno blago gl. 8.40

in višje — 14 metrov! — poštine in carine prosto! Vzroci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvene „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gl. 14 65 meter. 2 12 12-10

G. Henneberg, tovarne za svilo, (c. in kr. dvorni založnik) v Curihu.

Umrli so:

14. novembra. Neža Močnik, delavka, 27 let, Poljanska cesta 29. jetika.

15. novembra. Marjeta pl. Koch, majorja vdova, 81 let, Hilsnerjeve ulice 10, krvavenje možgan.

V hiralnici:

13. novembra. Ivan Božič, delavec, 50 let, kap. dementia acquisita.

V bolnišnici:

12. novembra. Ana Žagar, uradnega sluge hči, 10 let, škariatis. — Marija Ožina, gostija, 61 let, nephritis chron. degeneratio cordis.

13. novembra. Ana Soklič, davčnega oficijala hči, 6½ leta, davica.

V otroški bolnišnici:

13. novembra. Ivan Strudel, črevljarski sin, 1 mesec, Lueshere difterija.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dat.	Čas opazovanja	Stanje bora-metna v sobi.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pojavnost v 24 urah v %
15.	9. zveč	732.7	6.8	sl. jvzh.	dež	
16.	7. zjutj.	729.7	6.4	sr. vzsvzh.	oblač.	12.2
	2. popol.	728.2	8.9	sl. svzh.		

Srednja včerašnja temperatura 7.3 normale: 3.7.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-6

V najem se daje kovačnica,

jedna delavnica ključavničarska in jedna kleparska.

Več pové I. I. Kantz, Rimska cesta št. 16. 999 7-6

Učenca

za pozlatarski in podobarski obrt vsprejme

Franc Toman v Ljubljani,

Valvazorjev trg št. 1. 931 12-11

Št. 1017.

Razpis služeb.

1021 2-1

Na mestni nemški deklški šolstrednici je stalno popolniti

dvoje na novo ustanovljenih učnih mest.

Prosilke za razpisani mesti naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom vlagajo

vsaj do 10. decembra t. l.

pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se ne bodo upoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dné 8. novembra 1900.

Koledar katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1901
z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo B. ŠKARDA v Brnu.
Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve, Ceniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Pri nakupovanju jesenskega in zimskega blaga za obleke se priporočata

Češnik & Milavec

— Ljubljana, Špitalske — Lingerjeve ulice. —

== Uzorci se pošiljajo po pošti brezplačno. ==

963 3-3

Dunajska borza.

Dné 16. novembra.

Skupni državni dolg v notah	98 25
Skupni državni dolg v srebru	97 95
Avstrijska zlata renta 4%	115.20
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98.40
Ogerska zlata renta 4%	115.20
Ogerska krona renta 4%, 200	90.35
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1692.—
Kreditne delnice, 160 gl.	661.—
London vista	240.65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.70

Dné 14. novembra.

20 mark	23.51
20 frankov (napoleonor)	19.20
Italijanski bankovci	90.75
C. kr. cekini	11.38
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	172 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	163.50
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	205.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94.50
Tisne srečke 4%, 100 gl.	—
Dunavske vravnave srečke 5%	256 —

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.75
Prioritetne obveznice državne železnice	410.—
južne železnice 3%	322.—
južne železnice 5%	119.75
dolenjskih železnic 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gl.	398.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	350.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	43.50
Ogerskega	5
21.75	
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	12.70
Rudolfove srečke, 10 gl.	59.—

Salmove srečke, 40 gl.	178.—
St. Genois srečke, 40 gl.	198.—
Waldsteinove srečke, 20 gl.	—
Ljubljanske srečke	50 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	272.50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6220.—
Akcije tržškega Lloydja, 500 gl.	807 —
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	112.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	155.—
Montanska družba avstr. plan.	430.50
Trhoveljska premogarska družba, 70 gl.	468.—
Papirnih rubljev 100	25.—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za doslej kolikor je mogoče visocaga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.